



Broj: Ž-SA-06-627/20

Datum: 06.08.2020.

Preporuka broj: P-136/20

Javno poduzeće BH Pošta d.o.o. Sarajevo
Obala Kulina Bana broj 8
71 000 Sarajevo

n/r generalnog direktora

mr.sci. Mujuć Mirsad, dipl.iur.

PREPORUKA
u svezi pritužbe N.S.

I. Uvod

Ombudsmanima za ljudska prava Bosne i Hercegovine pritužbom se obratio/la N.S. osoba¹ i predmet je registriran pod brojem Ž-SA-06-627/20.

Pritužitelj se obraća Ombudsmanima za ljudska prava Bosne i Hercegovine zbog načina – prakse Javnog poduzeća BH Pošta d.o.o Sarajevo, prilikom uručjenja poštanskih pošiljki osobama oboljelim od virusa „COVID-19“.

Pritužba je razmatrana u okvirima Zakona o ombudsmanu za ljudska prava Bosne i Hercegovine², Zakona o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata Federacije Bosne i Hercegovine³, Zakona o poštama Bosne i Hercegovine⁴, Zakona o zaštiti osobnih podataka Bosne i Hercegovine⁵, Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti Federacije Bosne i Hercegovine⁶ i Zakona o zabrani diskriminacije⁷ i Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda.

II. Činjenično stanje

Pritužitelj se obraća Ombudsmanima za ljudska prava i ističe kako je njegova supruga, tijekom mjeseca srpnja, bila u kontaktu s osobom oboljelom od COVID-19. Supružnici su testirani na prisustvo COVID-19, i jedno od njih dobilo je pozitivan nalaz. Sukladno praksi, obavijestili su sve kontakte, poslodavce i samoizolirali se.

Na dan 22.07.2020. godine uposlenik Javnog poduzeća BH Pošta d.o.o. Sarajevo donio im je rješenje o samoizolaciji, izdato od Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo, prema pritužbenim navodima bez maske, i

¹ Identitet poznat Ombudsmanima za ljudska prava Bosne i Hercegovine

² „Službeni glasnik BiH“, br. 19/02, 35/04, 32/06

³ „Službene novine

⁴ „Službeni glasnik BiH“, broj 33/05

⁵ „Službeni glasnik BiH“ br: 49/06, 76/11 i 89/11

⁶ „Službene novine Federacije BiH“, 29/05

⁷ „Službeni glasnik BiH“ br: 59/09 i 66/16

ispred stambene zgrade u Sarajevu u kojoj žive pritužitelji, glasnim tonom rekao da će ostaviti kovertu ispred vrata jer su zaraženi.

Pritužiteljima nije bilo jasno na koji način uposlenik JP Pošte d.o.o. Sarajevo može biti upoznat s njihovim zdravstvenim stanjem, dok nisu vidjeli kuvertu (u kojoj je dostavljeno Rješenje o izolaciji) na kojoj se u lijevom kutu nalazi naljepnica na kojoj je velikim štampanim slovima stoji:

OPREZ !!!
OSOBA ZARAŽENA KORONAVIRUSOM“

Pritužitelji su u prilog svojim tvrdnjama dostavili i presliku predmetne kuverte.

Supruga pritužitelja kontaktirala je Ministarstvo zdravlja Kantona Sarajevo i upitala da li je moguće da osobe pozitivne na koronavirus tako javno diskriminiraju, na što joj je odgovoreno da oni ne znaju za te naljepnice i da to šalje Služba za zajedničke poslove Kantona Sarajevo. Nakon toga kontaktirala je Službu za zajedničke poslove Kantona Sarajevo (protokol) i pitala da li postoji zakon ili akt koji propisuje takav vid obilježavanja oboljelih, diskriminaciju, javno iznošenje podataka o zdravstvenom stanju, na što je dobila odgovor da je to učinjeno po internom dogovoru da se zaštite službenici pošte.

III. Istražni postupak

Dana 03.08.2020. godine Ombudsmani za ljudska prava Bosne i Hercegovine uputili su Javnom poduzeću „BH Pošta“ d.o.o. Sarajevo akt pod brojem Ž-SA-06-627/20, kojim su zatražili žurnu dostavu izjašnjenja na pritužbene navode, odnosno informaciju da li je praksa uručenja poštanskih pošiljki označenih na naprijed navedeni način propisana određenim aktom, te ukoliko jeste tražena je dostava preslike istog.

Javno poduzeće „BH Pošta“ d.o.o Sarajevo dostavilo je dana 05.08.2020. godine izjašnjenje, akt pod brojem 02.2-4-1-10197-1/20 od 04.08.2020. godine u kojoj je istaknuto:

„Dana 03.08.2020. godine obratili ste se aktom br. Ž-SA-06-627/20 kojim ste tražili izjašnjenje/informaciju na koji je način propisano uručenje poštanskih pošiljki označenih naznakom „COVID-19“ ili osoba zaražena koronavirusom“.

*Vezano za novonastalu situaciju proglašenja globalne pandemije i svojevremeno stanja nesreće u Federaciji BiH, na osnovu brojnih naredbi Kriznog štaba/stožera Federalnog ministarstva zdravlja, u cilju prevencije pojave i širenja virusa COVID-19, Javni poštanski operateri u Bosni i Hercegovini proveli su niz mjera u cilju zaštite svojih radnika, ali i građana BiH - korisnika poštanskih usluga. JP BH POŠTA pruža univerzalnu poštansku uslugu u BiH, koja je od **općeg javnog i privrednog dobra**.*

JP BH Pošta je organizovala postupak uručenja poštanskih pošiljaka shodno:

- **Članu 3 stav 1 tačkama e) i g) Zakona o poštama BiH (Službeni glasnik BiH 33/05) kojim je regulirano:** „Svi subjekti koji u Bosni i Hercegovini pružaju poštanske usluge moraju konzekventno uvažavati i provoditi slijedeće principe poštanske politike:

*e) Pružanje poštanskih usluga mora se organizovati na način koji ne dovodi u **opasnost zdravlje i sigurnost ljudi i imovine**;*

*g) Sva tehnološka rješenja u poštanskom prometu moraju uvažavati načela ekonomičnosti, učinkovitosti i **sigurnosti**“.*

- *Naredbama Kriznog štaba/stožera Federalnog ministarstva zdravstva FBiH izdatim privrednim subjektima koji u sklopu svog djelokruga rada podrazumijevaju i neposredan rad s korisnicima, koje sadrže preporuku izbjegavanja kontakta sa korisnicima gdje god je to moguće. (Naredbe Kriznog štaba/stožera Federalnog ministarstva zdravstva dostupne na www.fbihvlada.gov.ba).*
- *Utvrđenom postupku Vijeća Agencije za poštanski promet BiH u vezi sa uručjenjem pošiljaka koje podrazumijevaju neposredan kontakt, da će poštar pismeno uručiti na način da isto ubaci u poštanski sandučić ili ostavljanjem na ulaznim vratima stana ili kuće sa ili bez prethodne saglasnosti primatelja.*

Napominjemo da, obavezani važećim zakonskim propisima, dostavljači BH Pošte ostvaruju neposredni kontakt sa velikim brojem korisnika prilikom uručjenja pošiljki. Naime, više od 750 dostavljača BH Pošte svakodnevno ostvaruje kontakt sa primaocima pošiljki, što predstavlja veoma veliki sigurnosni rizik.

Mjerama koje poduzima s ciljem zaštite zdravlja kako naših radnika, tako i građana BiH, JP BH POŠTA je i u vrijeme pandemije obezbijedila kontinuirano funkcionisanje poštanskog sistema u Bosni i Hercegovini i pružanje poštanskih usluga u unutrašnjem i međunarodnom poštanskom prometu, za potrebe svih nivoa vlasti, pravnih i fizičkih lica, te osigurala neprekidnu i pravovremenu podjelu penzija za najosjetljiviju kategoriju našeg društva“.

IV. Relevantno zakonodavstvo

Ustav Bosne i Hercegovine⁸

Članak II stavak 1.

„Bosna i Hercegovina i oba entiteta će osigurati najviši nivo međunarodno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda“.

Članak III/4 (Nediskriminacija)

"Uživanje prava i sloboda, predviđenih u ovom članu ili u međunarodnim sporazumima navedenim u Aneksu I ovog Ustava, osigurano je svim licima u Bosni i Hercegovini bez diskriminacije po bilo kojem osnovu kao što je pol, rasa, boja, jezik, vjera, političko i drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, povezanost sa nacionalnom manjinom, imovina, rođenje ili drugi status."

Članak III točka f)

Pravo na privatni i porodični život, dom i prepisku

Zakon o poštama Bosne i Hercegovine

Članak 1

1) Ovim se zakonom utvrđuju temeljna pitanja ustroja i funkcioniranja poštanskoga prometa u Bosni i Hercegovini i poštanskoga prometa s drugim zemljama.

⁸ „Aneks IV Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini“

(2) Poštanske usluge pružaju se sukladno uvjetima koji su utvrđeni zakonom, općim i posebnim uvjetima za pružanje poštanskih usluga, aktima poštanskih operatera, kao i na temelju ratificiranih, odnosno potvrđenih međunarodnih konvencija, drugih međunarodnih akata i ugovora.

III - NAČELA POŠTANSKE POLITIKE

Članak 3.

Svi subjekti koji u Bosni i Hercegovini pružaju poštanske usluge moraju konzekventno uvažavati i provoditi sljedeća načela poštanske politike:

...

e) Pružanje poštanskih usluga mora se organizirati na način koji ne dovodi u opasnost zdravlje i sigurnost ljudi i imovine;

g) Sva tehnološka rješenja u poštanskome prometu moraju uvažavati načela ekonomičnosti, učinkovitosti i sigurnosti;

b) Agencija za poštanski promet Bosne i Hercegovine

Članak 10.

(1) Radi obavljanja regulatornih djelatnosti u području poštanskoga prometa, ovim se zakonom osniva Agencija za poštanski promet Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija) koja djeluje sukladno načelima objektivnosti, transparentnosti i nediskriminiranja.

(2) Agencija djeluje u interesu Bosne i Hercegovine i svih njezinih građana....

Zakon o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata Federacije Bosne i Hercegovine

Članak 1.

Ovim se zakonom određuju prava, obveze i odgovornosti pacijenata prilikom korištenja zdravstvene zaštite, način korištenja tih prava, način zaštite i unapređenja tih prava, kao i druga pitanja u vezi sa pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata. Na prava, obveze i odgovornosti iz stava 1. ovog članka shodno se primjenjuju propisi o zdravstvenoj zaštiti i zdravstvenom osiguranju, ako ovim zakonom nije drugačije određeno. Pacijentom, u smislu ovoga zakona, smatra se svako lice, bolesno ili zdravo, osigurano ili neosigurano lice, koje zatraži ili kojem se pruža određena mjera ili usluga u cilju očuvanja i unapređenja zdravlja, sprječavanja bolesti, liječenja ili zdravstvene njege i rehabilitacije.

Članak 3.

Zabranjuje se svaki vid diskriminacije na osnovu rase, boje kože, spola, spolne orijentacije, genetskog nasljeđa, jezika, religije ili vjerovanja, političkih i drugih uvjerenja, nacionalnog i socijalnog porijekla, prilikom obavljanja radnji na osnovu ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona.

Članak 5.

Korištenje zdravstvene zaštite, u skladu sa ovim zakonom, bazira se na sljedećim načelima:

- pravu pacijenta na najveće objektivno moguće očuvanje i zaštitu njegovog zdravlja, liječenjem i mjerama prevencije bolesti,
- poštivanju ljudskog dostojanstva pacijenta,
- poštovanju prava na tjelesni i mentalni integritet pacijenta i osobnu bezbjednost,
- poštovanju zaštite ličnosti pacijenta uključujući poštivanje njegove privatnosti, svjetonazora, te moralnih i vjerskih uvjerenja.

Članak 6.

Ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu ovog zakona, svakom pacijentu garantiraju se prava:

....

- na povjerljivost informacija i privatnost,
- na tajnost podataka,
- na osobno dostojanstvo...

Članak 25. (Pravo na povjerljivost informacija i privatnost)

Svaki pacijent ima pravo na povjerljivost svih osobnih informacija koje je saopštio nadležnom zdravstvenom radniku, uključujući i one koje se odnose na njegovo stanje zdravlja i potencijalne dijagnostičke i terapijske procedure, pa i nakon pacijentove smrti. Zabranjeno je da nadležni zdravstveni radnik saopšti drugim licima lične podatke o pacijentu iz stavka 1. ovog članka, izuzev u slučajevima predviđenim u članku 36. ovog zakona.

Članak 26.

Pacijent ima pravo na zaštitu svoje privatnosti tokom provođenja dijagnostičkih ispitivanja, posjeta doktoru medicine odnosno doktoru stomatologije ili specijalisti i medicinsko-hirurškom liječenju u cjelini. Pregledu pacijenta i preduzimanju medicinskih mjera nad njim smiju prisustvovati samo zdravstveni radnici i zdravstveni saradnici koji su uključeni u njegov tretman. Izuzetno od stava 1. ovog člana, pacijent ima pravo zatražiti da pregledu i izvođenju medicinskih postupaka prisustvuju članovi njegove porodice ili lica koja on odredi, dok pri pregledu djece do 15. godine života odnosno lica lišenih poslovne sposobnosti, obavezno prisustvuje jedan od roditelja, a ako ih dijete nema obavezno prisustvuje zakonski zastupnik ili staratelj. Zdravstvene ustanove odnosno zdravstveni radnici trebaju osigurati zvučnu i vizuelnu privatnost pacijenata prilikom pregleda i izvođenja medicinskih postupaka, osim u hitnim slučajevima.

Članak 27.

Podaci iz medicinske dokumentacije spadaju u osobne podatke o pacijentu i predstavljaju službenu tajnu. U lične podatke iz stavka 1. ovog članka, spadaju svi identifikacijski i identificirajući podaci o njegovom zdravstvenom i medicinskom stanju, dijagnozi, prognozi i liječenju, te podaci o ljudskim supstancama na osnovu kojih se može utvrditi identitet lica, kao i doznake za bolovanje koje se uručuju poslodavcu u zatvorenoj koverti.

Članak 28.

S ciljem zaštite tajnosti podataka iz članka 27. ovog zakona, zdravstveni radnici i zdravstveni saradnici, kao i druga lica zaposlena u zdravstvenim ustanovama, privatnoj praksi, odnosno zavodu zdravstvenog osiguranja kod kojeg je pacijent zdravstveno osiguran, a kojima su ti podaci dostupni i potrebni radi ostvarivanja zakonom utvrđenih nadležnosti, kao i ovlaštene ocjenjivači vanjske provjere kvaliteta u zdravstvenoj ustanovi ili privatnoj praksi, koji obavljaju provjeru kvaliteta u postupku akreditacije saglasno propisima o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, obavezuju se da lične podatke o pacijentu i

njegovom zdravstvenom stanju čuvaju kao službenu tajnu. Dužnost čuvanja tajnosti podataka iz člana 27. ovog zakona, obaveza je i lica koja učestvuju u izradi i objavljivanju stručnih i naučnih radova, u marketinškim materijalima zdravstvenih ustanova, kao i lica koja učestvuju u nastavnom procesu u zdravstvenim ustanovama i tom prilikom dođu u posjed ličnih podataka o pacijentu i njegovom zdravstvenom stanju. Prilikom obrade ličnih podataka i posebnih kategorija podataka, zdravstvene ustanove, privatne prakse, pravna i fizička lica iz st. 1. i 2. ovog člana dužna su primjenjivati propis o zaštiti ličnih podataka. Dužnosti čuvanja tajnosti podataka, fizička lica iz st. 1. i 2. ovog člana, mogu biti oslobođeni samo na osnovu pisanog ili drugog jasno i nedvosmisleno izrečenog pristanka pacijenta ili u slučajevima predviđenim propisima o krivičnom postupku Federacije kao i propisima o parničnom postupku.

Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti

Članak 4.

Zaštita od zaraznih bolesti sastoji se u organizovanju i sprovođenju:

- 1. mjera za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti i*
- 2. obezbjeđivanju materijalnih sredstava.*

Mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti neposredno sprovode zdravstvene ustanove i nositelji privatne prakse, u skladu sa zakonom i programima iz članka 9. ovog zakona. Određene opće mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti mogu izvršavati i privredna društva, odnosno fizička lica – obrtnik, u skladu sa odredbom člank 24. ovog zakona

Zaštita stanovništva od zaraznih bolesti, ostvaruje se mjerama za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti koje mogu biti:

- A. opće mjere*
- B. posebne mjere*
- C. ostale mjere*

Opće i posebne mjere iz stavka 1. ovog člana sprovode se u skladu sa programima koje donosi Federalni ministar odnosno nadležni kantonalni ministar na prijedlog stručnog savjetodavnog tijela iz članka 64. ovog zakona, Federalnog zavoda odnosno kantonalnih zavoda koji imaju obavezu da prate i ispituju epidemiološku situaciju u pogledu zaraznih bolesti u skladu sa zakonom, prihvaćenim međunarodnim sporazumima i programima Svjetske zdravstvene organizacije.

Programi iz stava 2. moraju sadržavati mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti, njihove izvršioce, rokove implementacije i izvore sredstava za njihovu sprovedbu.

Članak 10.

Opće mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti su:

- 1. obezbjeđivanje higijenski ispravne vode za piće, kao i sanitarna zaštita izvorišta, objekata i uređaja koji služe za snabdijevanje vodom za piće;*
- 2. obezbjeđivanje zdravstvene ispravnosti životnih namirnica i sanitarno-tehničkih i higijenskih uvjeta za njihovu proizvodnju i promet;*
- 3. uklanjanje otpadnih voda i drugih otpadnih materija na način i pod uvjetima kojima se obezbjeđuje zaštita od zagađivanja voda i zemljišta, kao i održavanje glodara i insekata na biološki prihvatljivim minimumu;*

4. održavanje sanitarno-tehničkih i higijenskih uvjeta u javnim zgradama, sredstvima javnog saobraćaja i na javnim mjestima;

5. vršenje obavezne (preventivne) dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije u:

- objektima za snabdijevanje vodom za piće,
- objektima za proizvodnju i promet namirnica i predmeta opće upotrebe, te sirovina za njihovu proizvodnju odnosno prijevoznim sredstvima namijenjenim za njihov prijevoz,
- objektima odnosno prostorima za uklanjanje otpadnih voda i drugih otpadnih tvari,
- objektima zdravstvenih ustanova i nositelja privatne prakse,
- odgojno-obrazovnim objektima,
- objektima i sredstvima javnog prometa,
- stambenim objektima i dvorištima,
- ostalim objektima (radnim prostorijama, na radnim površinama, sredstvima rada i dr.) privrednih društava, drugih pravnih lica kao i fizičkih lica- obrtnika i drugih pravnih i fizičkih lica.

B. POSEBNE MJERE ZA SPRJEČAVANJE I SUZBIJANJE ZARAZNIH BOLESTI

Članak 11.

Posebne mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti su:

1. promocija i zdravstveno vaspitanje o prevenciji zaraznih bolesti ;
2. rano otkrivanje izvora zaraze i puteva prenošenja zaraze;
3. laboratorijska izolacija i identifikacija uzročnika
4. prijavljivanje;
5. prijevoz, izolacija ,hospitalizacija i liječenje oboljelih lica;
6. dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija;
7. zdravstveni nadzor nad kliconošama, zaposlenicima i drugim licima;
8. imunizacija, imunoprofilaksa i hemoprofilaksa;
9. karantin,kućna izolacija i zdravstveni nadzor

Zakon o zaštiti osobnih podataka Bosne i Hercegovine

Članak 6. (Pravo na obradu osobnih podataka bez suglasnosti nosioca podataka)

Kontrolor može da obrađuje podatke bez suglasnosti nosioca podataka ako je ispunjen jedan od sljedećih uslova:

a) ako vrši obradu osobnih podataka u skladu sa zakonom ili je obrada neophodna da bi se ispunile nadležnosti utvrđene zakonom;

b) ako je neophodno da nosilac podataka na sopstveni zahtjev pristupi pregovorima o ugovornom odnosu ili da se ispune obaveze koje su dogovorene sa kontrolorom;

c) ako je neophodno da se zaštite vitalni interesi nosioca podataka, mora se bez odgađanja pribaviti suglasnost nosioca podataka ili se mora prekinuti obrada podataka, a prikupljeni podaci moraju se uništiti;

d) ako je obrada osobnih podataka potrebna da bi se ispunio zadatak koji se izvršava u javnom interesu;

e) ako je neophodna zaštita zakonitih prava i interesa koje ostvaruje kontrolor ili treća strana, i ako ova obrada osobnih podataka nije u suprotnosti sa pravom nosioca podatka da zaštiti sopstveni privatni i lični život...

Članak 11. (podataka)

(1) Kontrolor podataka i, u okviru svoje nadležnosti, obrađivač podataka staraju se o sigurnosti podataka te preduzimaju sve tehničke i organizacione mjere i utvrđuju pravila postupka, koji su neophodni da bi se sproveo ovaj zakon i drugi propisi u vezi sa zaštitom i tajnošću podataka.

(2) Kontrolor i obrađivač dužni su da preduzmu mjere protiv neovlašćenog ili slučajnog pristupa ličnim podacima, mijenjanja, uništavanja ili gubitka podataka, neovlašćenog prenosa, drugih oblika nezakonite obrade podataka, kao i mjere protiv zloupotrebe osobnih podataka. Ova obaveza ostaje na snazi i nakon završene obrade podataka.

(3) Javni organ kao kontrolor dužan je da, u okviru svojih nadležnosti, donese propis s ciljem sprovođenja ovog Zakona.

(4) Kontrolor i, u okviru svoje nadležnosti, obrađivač podataka dužni su da sačine plan za bezbjednost podataka kojim se određuju tehničke i organizacione mjere za bezbjednost osobnih podataka.

(5) Savjet ministara Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Savjet ministara), uz prethodno pribavljeno mišljenje Agencije, propisaće način čuvanja i posebne mjere tehničke zaštite.

Članak 17. (Davanje osobnih podataka trećoj strani)

(1) Kontrolor podataka ne može da daje osobne podatke trećoj strani prije nego što o tome obavijesti nosioca podataka. Ako nosilac podataka ne odobri da se daju lični podaci, oni ne mogu da se otkriju trećoj strani osim ako to nije u javnom interesu.

(2) Kontrolor osobnih podataka ovlašćen je da osobne podatke daje na korišćenje trećoj strani na osnovu pismenog zahtjeva treće strane ako je to potrebno da bi se obavili poslovi u okviru zakonom utvrđene nadležnosti ili ostvarili zakoniti interesi treće strane.

(3) Pismeni zahtjev mora da sadrži svrhu i pravni osnov za korišćenje osobnih podataka, te vrste osobnih podataka koji se traže.

(4) Zabranjeno je da se daju lični podaci da ih koristi treća strana, za čiju obradu, odnosno korišćenje nije ovlašćena prema odredbama čl. 5. i 6. ovog Zakona, te ako je svrha za koju se lični podaci traže na korišćenje suprotna odredbi člana 4. ovog Zakona.

(5) Kontrolor podataka vodi posebnu evidenciju o ličnim podacima koji su dati na korišćenje trećoj strani i svrsi za koju su lični podaci dati.

(6) Nosilac podataka ne može da ostvari pravo da blokira ili uništi osobne podatke ako kontrolor ima obavezu da obradi podatke u skladu sa posebnim zakonom ili ako bi time bila narušena prava trećih lica.

Zakon o ombudsmanu za ljudska prava Bosne i Hercegovine⁹

Članak 1.

1. Ombudsman za ljudska prava Bosne i Hercegovine je nezavisna institucija uspostavljena u cilju promovisanja dobre uprave i vladavine prava, zaštite prava i sloboda fizičkih i pravnih lica, kako je zajamčeno posebno Ustavom Bosne i Hercegovine i međunarodnim sporazumima koji se nalaze u dodatku tog Ustava.

Zakon o zabrani diskriminacije

Članak 2. (Diskriminacija)

*(1) Diskriminacijom će se, u smislu ovog zakona, smatrati svako različito postupanje uključujući svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti utemeljeno na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama prema bilo kojem licu ili grupi lica **i onima koji su s njima u rodbinskoj ili drugoj vezi** na osnovu njihove rase, boje kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, **invaliditet, starosna dob, nacionalnog ili socijalnog porijekla, veze s nacionalnom manjinom, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja, članstva u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanja, društvenog položaja i spola, seksualne orijentacije, rodnog identiteta, spolnih karakteristika**, kao i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kojem licu onemogućí ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi, prava i sloboda u svim oblastima života.*

(2) Zabrana diskriminacije primjenjuje se na sve javne organe kao i na sva fizička ili pravna lica, i u javnom i u privatnom sektoru, u svim oblastima, a naročito: zaposlenja, članstva u profesionalnim organizacijama, obrazovanja, obuke, stanovanja, zdravstva, socijalne zaštite, dobara i usluga namijenjenih javnosti i javnim mjestima, te obavljanja privrednih aktivnosti i javnih usluga.

Članak 7. (Centralna institucija za zaštitu od diskriminacije)

(1) Centralna institucija nadležna za zaštitu od diskriminacije je Ombudsman za ljudska prava Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ombudsmen Bosne i Hercegovine).

(2) Ombudsman Bosne i Hercegovine postupa u skladu s ovim zakonom i Zakonom o ombudsmenu za ljudska prava BiH na način da u okviru svoje nadležnosti:

a) zaprima pojedinačne i grupne žalbe u vezi s diskriminacijom;

b) fizičkim i pravnim licima koja su podnijela žalbu zbog diskriminacije daje potrebna obavještenja o njihovim pravima i obavezama, te mogućnostima sudske i druge zaštite;

....

(7) Nadležne institucije u Bosni i Hercegovini obavezne su sarađivati s Ombudsmanom Bosne i Hercegovine i davati pismeno odgovore i obavještenja u roku koji je Ombudsman Bosne i Hercegovine odredio i o efektu preporuka datih s ciljem otklanjanja diskriminacije.

⁹ „Službeni glasnik BiH“ broj: 19/02, 35/04, 32/06

V. Nalaz i mišljenje Ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine

Zakonom o Ombudsmanu za ljudska prava Bosne i Hercegovine propisana su ovlaštenja Ombudsmana Bosne i Hercegovine, koja su prvenstveno usmjerena u cilju promoviranja dobre uprave i vladavine prava, zaštite prava i sloboda fizičkih i pravnih lica, kako je to zajamčeno posebno Ustavom Bosne i Hercegovine i međunarodnim sporazumima.

Ombudsmani Bosne i Hercegovine, u tom cilju, imaju ovlaštenja izdavati preporuke onim tijelima vlasti kada utvrde određena postupanja koja mogu dovesti do nepravilnih rezultata, nepravilnosti ili povreda prava.

Imajući u vidu iznesene pritužbene navode, implikacije koje po osobe oboljele od COVIDA-19 predmetne mjere mogu imati, izjašnjenje Javnog poduzeća „BH POŠTA“ d.o.o. Sarajevo i pozitivne propise kojima se reguliraju: organizacija i funkcioniranje poštanskog prometa, prava pacijenata, zaštita stanovništva od zaraznih bolesti, zaštita osobnih podataka i zabrana diskriminacije Ombudsmani za ljudska prava Bosne i Hercegovine ističu:

I. Zakonom o poštama Bosne i Hercegovine

utvrđuju se temeljna pitanja organizacije i funkcioniranja poštanskog prometa u Bosni i Hercegovini i poštanskog prometa s drugim zemljama. Poštanske usluge vrše se sukladno uvjetima koji su utvrđeni zakonom, općim i posebnim uvjetima za vršenje poštanskih usluga, aktima poštanskih operatera, kao i na osnovu ratificiranih, odnosno potvrđenih međunarodnih konvencija, drugih međunarodnih akata i ugovora.

Ombudsmani za ljudska prava Bosne i Hercegovine po prijemu predmetne žalbe kontaktirali su telefonskim putem Agenciju za poštanski promet Bosne i Hercegovine s upitom da li postoji akt, odluka kojim se mijenja način dostave pismena tijekom pandemije COVID-19, odnosno da li je stavljanje naljepnica s navedenim sadržajem propisano određenim aktom.

Tom prilikom nadležne osobe u Agenciji obavijestili su Ombudsmane Bosne i Hercegovine da takvo što ne postoji. Također je istaknuto da, zbog situacije izazvane pandemijom COVID-19 Vijeće Agencije donijelo, te je u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine” broj 23/20 objavljeno Uputstvo o izmjenama i dopunama Uputstva za prijenos i uručenje sudskih pisama putem javnih poštanskih operatera, koje propisuje postupak uručivanja sudskih pisama preko javnih poštanskih operatera.

Prema navedenom Uputstvu postupak je sljedeći:

- Sudska pisma nosit će se na dostavu samo jedan put;
- Poštar će pismo uručiti ubacivanjem u poštanski sandučić (kovčežić) ili ostavljanjem na ulaznim vratima stana ili kuće uz prethodnu suglasnost primatelja li u slučaju odbitka primitka na ovakav način (razgovor na licu mjesta bez kontakta ili telefonski kontakt);
- Na povratnici/dostavnici poštar će naznačiti uručenje 'kovčežić' te dodati napomenu COVID-19 (umjesto potpisa primatelja);
- Na dostavnoj knjizi na mjestu primatelja poštar upisuje oznaku „C-19“ – koja znači da je pošiljka uručena bez potpisa primatelja;
- Ako poštar ne zatekne primatelja ili osobu koju može kontaktirati za ovakav način uručivanja, ostavit će Obavijest o prispjebu pošiljke s naznakom na Obavijest gdje, u kojem roku i u koje vrijeme donositelj Obavijesti može podići pošiljku. Ako u roku od 5 radnih dana donositelj obavijesti ne preuzme pošiljku, pošiljka se vraća pošiljatelju.

- Za isporuku sudskih pisama u poštanskom uredu potrebno je utvrđivanje identiteta donositelja Obavijesti, te se potpisom potvrđuje primitak pošiljke

Uputstvo o izmjeni i dopuni Uputstva o uručanju sudskih pisama prestaje važiti isti dan sa prestankom važenja Odluke Vijeća ministara Bosne i Hercegovine o proglašenju stanja prirodne ili druge nesreće na području Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 18/20).

II. Zakonom o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata

propisana su prava, obveze i odgovornosti pacijenata prilikom korištenja zdravstvene zaštite, način korištenja tih prava, način zaštite i unapređenja tih prava, kao i druga pitanja u vezi sa pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata.

Pacijentom, u smislu zakona, smatra se svako lice, bolesno ili zdravo, osigurano ili neosigurano lice, koje zatraži ili kojem se pruža određena mjera ili usluga u cilju očuvanja i unapređenja zdravlja, sprječavanja bolesti, liječenja ili zdravstvene njege i rehabilitacije. Korištenje zdravstvene zaštite temelji se na brojnim načelima, od kojih su u konkretnom slučaju, relevantna:

- poštivanje ljudskog dostojanstva pacijenta;
- poštivanje prava na tjelesni i mentalni integritet pacijenta i na osobnu bezbjednost.

Zakonom je utvrđeno pravo pacijenata na povjerljivost osobnih podataka koji se odnose na njegovo stanje zdravlja, čak i nakon smrti i zabranjuje se nadležnim zdravstvenim radnicima da drugim osobama saopćavaju osobne podatke o pacijentu, izuzev u slučajevima predviđenom člankom 36. Zakona¹⁰.

Osim prednjeg podaci iz medicinske dokumentacije spadaju u osobne podatke o pacijentu i predstavljaju službenu tajnu.

III. Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti

utvrđuju se zarazne bolesti čije je sprečavanje i suzbijanje od interesa za Federaciju Bosne i Hercegovine i mjere za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti.

U poglavlju ove preporuke pod nazivom Relevanto zakonodavstvo nalaze se odredbe zakona kojim su propisane Opće i posebne mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti.

U konkretnom slučaju ova mjera - praksa nadležnih tijela kao takva nije propisana, niti bi se mogla podvesti pod jednu od propisanih mjera.

IV. Zakon o zaštiti osobnih podataka Bosne i Hercegovine

za svrhu ima da se na teritoriji Bosne i Hercegovine svim osobama, bez obzira na njihovo državljanstvo ili prebivalište, obezbijedi zaštita ljudskih prava i temeljnih sloboda, a naročito pravo na privatnost i zaštitu podataka u pogledu obrade osobnih podataka koji se na njih odnose, i isti kao takav primjenjuje se na osobne podatke koje obrađuju sva javna tijela, fizičke i pravne osobe, osim ako drugi zakon ne nalaže drugačije.

¹⁰ U slučaju smrti pacijenta, pacijentovo pravo na uvid u medicinsku dokumentaciju ostvaruju pacijentovi nasljednici, koji imaju pravo biti upoznati s podacima iz medicinske dokumentacije koji jesu ili mogu biti u vezi s uzrokom smrti i sa medicinskim postupcima prije nastupanja smrti. Uvid u medicinsku dokumentaciju pacijentovog nasljednika iz stava 1. ovog člana, uključuje pored prava na pristup medicinskoj dokumentaciji i pravo na dobivanje njezine kopije. Pacijentovi nasljednici iz stava 1. ovog člana ostvaruju pravo na uvid u medicinsku dokumentaciju prema redoslijedu utvrđenom u članu 29. stav 3. ovog zakona.

Člankom 3. Zakona propisano je da osobni podaci znače bilo koju informaciju koja se odnosi na fizičku osobu koja je identificirana ili se može utvrditi identitet osobe. Podaci koji otkrivaju zdravstveno stanje potpadaju pod "posebnu kategoriju osobnih podataka".

Nadalje Zakon definira da je kontrolor je svaki javni organ, fizičko ili pravno lice, agencija ili drugi organ koji samostalno ili zajedno sa drugim vodi, obrađuje i utvrđuje svrhu i način obrade ličnih podataka na osnovu zakona ili propisa, dok je obrada ličnih podataka je bilo koja radnja ili skup radnji koje se vrše nad podacima, bilo da je automatska ili ne, a posebno prikupljanje, unošenje, organizovanje, pohranjivanje, prerađivanje ili izmjena, uzimanje, konsultovanje, korišćenje, otkrivanje prenosom, širenje ili na drugi način omogućavanje pristupa podacima, svrstavanje ili kombinovanje, blokiranje, brisanje ili uništavanje.

V. Zakon o zabrani diskriminacije

propisuje, da se diskriminacijom smatra svako različito postupanje uključujući svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti utemeljeno na stvarnim ili pretpostavljenim temeljima prema bilo kojem licu ili grupi lica i onima koji su s njima u rodbinskoj ili drugoj vezi na temelju njihove rase, boje kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, invaliditeta, starosna dob, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, veze s nacionalnom manjinom, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja, članstva u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanja, društvenog položaja i spola, seksualne orijentacije, rodnog identiteta, spolnih karakteristika, kao i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kojem licu onemogući ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi, prava i sloboda u svim oblastima života.

Bitno je istaknuti da se zakonske mjere i radnje neće se smatrati diskriminacijskim kada su zakonite, imaju legitimnu svrhu i kada su „neophodne u demokratskom društvu“, odnosno mora postojati proporcionalnost između poduzetih mjera i svrhe koja se želi postići.

Ombudsmeni za ljudska prava Bosne i Hercegovine izvršili su uvid u službenu web stranicu BH Pošte d.o.o Sarajevo¹¹ kojom prilikom je utvrđeno: *“da „JP BH POŠTA” d.o.o Sarajevo kao društveno-odgovorna kompanija preduzima sve neophodne mjere kako bi se proces pružanja usluga građanima održao sve dok to objektivne okolnosti dozvoljavaju. Poštujući zaključke i preporuke usvojene na državnom i entitetskim nivoima u borbi protiv korona virusa, „JP BH Pošta“ d.o.o. Sarajevo poduzima sve potrebne mjere zaštite u svakodnevnom obavljanju aktivnosti, kako unutar firme, tako i u odnosu sa korisnicima.*

Svi radnici BH POŠTE, posebno dostavljači, poštari i šalterski radnici pridržavaju se mjera koje je usvojio Krizni štab, što se posebno odnosi na povećan oprez u svakodnevnom kontaktu sa korisnicima, te obavezno nošenje zaštitnih maski i rukavica, korištenje dezinfekcijskih sredstava, kao i održavanje preporučene distance u mjeri u kojoj je to izvodljivo prilikom uručjenja pošiljki.

U skladu sa preporukama, redovno se vrši dezinfekcija transportnih vozila, pošta, odnosno svih službenih prostorija u kojima se obavlja prijem, prerada i otprema pošiljki, te onih u kojima se pružaju usluge korisnicima”.

Nadalje, iz akta Javnog poduzeća “BH POŠTA” d.o.o Sarajevo, pod brojem 02.2-4-1-10197-1/20 od 04.08.2020. godine, dostavljenog u postupku istrage, Ombudsmeni za ljudska prava Bosne i Hercegovine došli su i do:

¹¹ <https://www.posta.ba/informacija-za-korisnike-bh-postexpress-usluge-2/>, preuzeto dana 30.07.2020. godine

- novog saznanja o označavanju poštanskih pošiljki.

Aktom broj Ž-SA-06-627/20 tražena je dostava izjašnjenja na žalbene navode *da se osobama oboljelim od koronavirusa poštanske pošiljke uručuju na način da se u lijevom kutu kuverte nalazi naljepnica na kojoj velikim štampanim slovima stoji: OPREZ!!! OSOBA ZARAŽENA KORONAVIRUSOM*”,

dok Javno poduzeće “BH POŠTE” d.o.o. Sarajevo, dostavlja informaciju da se poštanske pošiljke označavaju na način “COVID-19” ili “osoba zaražena koronavirusom”.

Nadležno tijelo u svom izjašnjenju ističe:

- da je su cilju prevencije i pojave širenja virusa COVID 19 poduzeto niz mjera u cilju zaštite radnika dostavljača BH BOŠTE, ali i građana Bosne i Hercegovine, korisnika poštanskih usluga;
- da je postupak uručjenja poštanskih pošiljaka organiziran je shodno načelima propisanim Zakonom o poštama Bosne i Hercegovine i to zaštita zdravlja i sigurnosti ljudi i imovine, načelo sigurnosti;
- da je shodno Naredbama Kriznog stožera Federalnog ministarstva zdravstva FBiH privrednim subjektima preporučeno da izbjegavaju kontakt s korisnicima kada god je o moguće;
- referirali su se na utvrđeni postupak Vijeća Agencije za poštanski promet BiH u vezi sa uručjenjem poštanskih pošiljki koje podrazumijevaju neposredan kontakt i
- na činjenicu da više od 750 dostavljača BH Pošte svakodnevno ostvaruje kontakt sa primateljima pošiljki, što predstavlja veoma veliki sigurnosi rizik...

Iz prednjeg evidentno proizilazi da nadležno tijelo, ne samo, da nije dostavilo akt kojim se propisuje označavanje poštanskih pošiljki na naprijed navedeni način, već ističe i novi način označavanja poštanskih pošiljki oznakom “COVID-19”, a svoje postupanje, temelji na načelima utvrđenim Zakonom o poštama Bosne i Hercegovine, preporukama Kriznog stožera Federalnog ministarstva zdravstva, postupkom utvrđenim od strane Agencije za poštanski promet Bosne i Hercegovine, gdje se nigdje eksplicitno ne navodi odnosno propisuje takav način označavanja poštanskih pošiljki.

Shodno Uputstvu o izmjenama i dopunama Uputstva za prijenos i uručjenje sudskih pisama putem javnih poštanskih operatera, koje propisuje postupak uručjenja sudskih pisama preko javnih poštanskih operatera, člankom 8a. stavak 1. točka c), članak 9a. stavak 1. točka c), članak 10a. stavak 1. točka c) i članak 11a. stavak 1. točka c) jasno je propisano:

“na povratnici/dostavnici poštar će naznačiti način uručjenja "kovčežić", te dodati napomenu "COVID - 19" (umjesto potpisa primaoca)”, a označavanje kuverti kao takvo nije predviđeno.

Imajući u vidu sve naprijed iznesno i praksu Javnog poduzeće “BH POŠTE” d.o.o. Sarajevo prilikom uručjenja poštanskih pošiljki - rješenja o izolaciji osobama oboljelim od COVID-19 Ombudsmani za ljudska prava Bosne i Hercegovine zaključuju da se, u situaciji uzrokovanoj pandemijom COVID-19, nadležna tijela na svim razinama vlasti koja su involvirana u proces detekcije oboljelih od COVID-19, testiranja, dostavljanja rezultata testova, rješenja o izolaciji nalaze se u ulozi kontrolora osobnih podataka.

U svezi toga neophodno je istaknuti da se obrada osobnih podataka mora vršiti sukladno načelima utvrđenim u članku 4. Zakona¹² gdje, između ostalih stoji: pravičnost i zakonitost.

U konkretnom slučaju otpremanje pismenih pošiljki – rješenja o samoizolaciji, ili eventualnih rezultata testa na COVID -19, putem javnim poštanskih operatera - poštanskih službenika, na kojima se nesporno nalaze: ime i prezime osobe kojoj se pošiljka dostavlja, adresa stanovanja, koji po sebi predstavljaju osobni podataka (obzirom da se iz istih može utvrditi identitet osobe), i stavljanje na kuvertu oznake/naljepnice

OPREZ !!!
OSOBA ZARAŽENA KORONAVIRUSOM“

predstavlja kršenje:

- prava na privatnost pacijenta;
- nezakonito objavljivanje posebne kategorije osobnih podataka, podataka koji otkrivaju zdravstveno stanje i
- odavanje službene tajne.

Kada se pritužbeni navodi posmatraju u okvirima Zakona o zabrani diskriminacije, Ombudsmani su utvrdili da isto postupanje predstavlja:

- diskriminaciju osoba temeljem njihovog zdravstvenog stanja.

Naime, kako je to naprijed i navedeno diskriminacija predstavlja svako različito postupanje, uključujući svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti temeljeno na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama ... pod koje potpada i zdravstveno stanje osobe.

Zakonske mjere i radnje neće se smatrati diskriminacijom kada su zakonite, imaju legitimnu svrhu i kada su neophodne u demokratskom društvu, odnosno mora postojati proporcionalnost između preduzetih mjera i svrhe koja se želi postići.

Kada ovu situaciju promatramo kroz prizmu naprijed navedenih zakonskih odredbi možemo konstatirati slijedeće:

U svezi uvjeta zakonitosti, bitno je istaknuti isti podrazumijeva da se mjere kojima se ograničavaju ljudska prava, u slučaju pritužitelja pravo na privatnost, budu propisane zakonom koji je na snazi u određenoj državi.

Uvidom u pozitivne propise o pravima pacijenata, zaštitu osobnih podataka, poštanskom prometu, zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti evidentno je da ovakva praksa nema temelj u pozitivnom pravu Bosne i Hercegovine, odnosno Federacije BiH.

¹² Kontrolor je obvezan:a) osobne podatke obrađivati na pravedan i zakonit način;b) osobne podatke koje prikuplja za posebne, izričite i zakonite svrhe ne obrađivati na bilo koji način koji nije sukladan toj svrsi;c) obrađivati osobne podatke samo u mjeri i opsegu koji je nužan za ispunjenje određene svrhe;d) obrađivati samo vjerodostojne i točne osobne podatke, te ih ažurirati kada je to potrebno; e) osobne podatke koji su netočni i nepotpuni, s obzirom na svrhu zbog koje su prikupljeni ili se dalje obrađuju, izbrisati ili preinačiti;f) obrađivati osobne podatke samo u vremenskom razdoblju potrebnom za ispunjenje svrhe za koju su podaci prikupljeni;g) osobne podatke čuvati u obliku koji dopušta identificiranje nositelja podataka ne dulje no što je to potrebno u svrhu za koju se podaci prikupljaju ili daljnje obrađuju;h) osigurati da se osobni podaci koji su prikupljeni za različite svrhe ne objedinjuju ili kombiniraju.

Kao argument za legitimnu svrhu koja se željela postići Javno poduzeće “BH POŠTE” d.o.o. Sarajevo , navodi zaštitu stanovništva, odnosno točnije poštanskih službenika od zarazne bolesti.

Međutim, osim uvjeta zakonitosti, nije ispunjen niti uvjet proporcionalnosti, iz razloga što se zaštita poštanskih službenika može osigurati:

- nošenjem zaštitne maske i rukavica;
- držanjem propisane distance, korištenjem dezinfekcionih sredstava, a što podrazumijeva samoodgovornost poštanskih službenika i staranje o vlastitom zdravlju ...

Osim navedenog, COVID-19 nije jedino zarazno oboljenje, iako je trenutno najaktuelnije. Naime u članku 8. Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti naveden je niz zaraznih oboljenja, kojima su, podložni građani na području Bosne i Hercegovine, odnosno točnije Federacije BiH i od kojih i u konačnici i oboljevaju. Te osobe također primaju pismene pošiljke, ostvaruju kontakte ..., međutim podaci o zdravstvenom stanju tih osoba nisu dostupni javnosti, pošiljke se ne označavaju ..., tako da je evidentno da je ova praksa nije proporcionalna svrsi koja se željela postići.

Ombudsmani za ljudska prava Bosne i Hercegovine, u potpunosti podržavaju nastojanje Javnog poduzeća “BH POŠTE” d.o.o . Sarajevo da, imajući u vidu broj dostavljača cca 750, koji ostvaruju neposredni kontakt s građanima/korisnicima usluga, poduzmu mjere u cilju kako zaštite radnika, tako i korisnika usluga. Ovo je osobito pohvalno ukoliko imamo u vidu veliki broj oboljelih osoba, potencijalne načine širenja virusa “COVID-19”, posljedice koje pandemija ima i može imati po ekonomiju

Također ističu da pandemija COVID-19, način i brzina njezinog širenja, te borba protiv iste predstavlja izazov za sve zemlje, privedna društva, javna tijela i pojedince, a zajednički cilj koji se želi postići jeste izlječenje zaraženih, zaustavljanje širenja virusa, spriječavanje negativnih ekonomskih posljedica

Osim iznesenih izazova s kojima se svi suočavamo, u borbi protiv pandemije COVID-19 javlja se i nova prijetnja po vladavinu prava, zaštitu ljudskih prava, a što uključuje načelo nediskriminacije, pravo na privatnost i zaštitu osobnih podataka.

Ombudsmani za ljudska prava Bosne i Hercegovine napominju da međunarodni dokumenti o ljudskim pravima koji predstavljaju sastavni dio Ustava Bosne i Hercegovine propisuju mogućnost privremenog opoziva pojedinih ljudskih prava i sloboda, a koje se uvodi u najtežim situacijama (ratno ili vanredno stanje) i traje do okončanja tih situacija.

Tako Europska konvencija o temeljnim ljudskim pravima i slobodama propisuje četiri uvjeta koja moraju biti ispunjena da bi se pojedina ljudska prava opozvala¹³:

1. postojanje rata ili druge javne opasnosti (pri čemu ta javna opasnost mora biti takva da prijete opstanku nacije),
2. moraju biti samo u najnužnijoj mjeri koju iziskuje konkretna opasnost,

¹³ Članak 15. (Odstupanje u izvanrednim okolnostima) glasi:

1. U doba rata ili druge javne opasnosti koja prijete opstanku nacije, svaka visoka strana ugovornica može poduzeti mjere koje odstupaju od njenih obveza po ovoj konvenciji, i to u najnužnijoj mjeri koju zahtijeva hitnost situacije, s tim da takve mjere ne budu u neskladu s njenim drugim obvezama prema međunarodnom pravu.

2. Prethodna odredba ne dopušta odstupanje od članka 2. osim u pogledu smrti prouzrokovane zakonitim ratnim postupcima, ili članka 3. i 4, stavak 1. i članka 7.

3. Svaka visoka strana ugovornica koja koristi svoje pravo da odstupa od odredbi Konvencije obavještava u potpunosti Generalnog sekretara Savjeta Europe o mjerama koje poduzima i razlozima za njih. Ona, također, obavještava Generalnog tajnika Savjeta Europe kada takve mjere prestaju djelovati i kada se odredbe Konvencije ponovo počinju u potpunosti primjenjivati.

3. poduzete mjere ne smiju biti u neskladu sa drugim obvezama države u odnosu na međunarodno pravo.

Dakle, nesporno je da, pod određenim uvjetima, postoji mogućnost odstupanja od obveza preuzetih potpisivanjem Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, međutim takva mogućnost data je samo državi potpisnici, a ne privrednim subjektima, u konkretnom slučaju Javnom poduzeće "BH POŠTE" d.o.o. Sarajevo.

Imajući u vidu, sve naprijed navedeno, Ombudsmeni za ljudska prava Bosne i Hercegovine ocijenili su da je **žalba N.S o s n o v a n a**, pa sukladno svojim ovlaštenjima iz članka 32. *Zakona o ombudsmanu za ljudska prava Bosne i Hercegovine* i članka 7. stavak 2. točka i) *Zakona o zabrani diskriminacije*, upućuju:

PREPORUKU

Javnom poduzeću BH Pošta d.o.o. Sarajevo

1. da odmah, po prijemu ove preporuke prekine praksu označavanja kuverti, kojima se osobama oboljelim od COVID-19, dostavljaju rješenja o izolaciji, naljepnicom s oznakom: "COVID-19" ili "OPREZ!!! OSOBA OBOLJELA OD KORONAVIRUSA;
2. da u cilju zaštite zdravlja radnika, te zaštite zdravlja, prava i dostojanstva korisnika poštanskih usluga, dostavu poštanskih pošiljki organizira i vrši na način propisan pozitivnim zakonskim propisima, odnosno sukladno uputama Agencije za poštanski promet Bosne i Hercegovine i preporukama Kriznog stožera Federalnog ministarstva zdravstva/kantonálnih Kriznih stožera;
3. da o načinu ispoštovanja ove preporuke obavijesti Ombudsmane za ljudska prava u što kraćem roku, a najdulje u roku od 7 dana od dana prijema iste.

Ombudsmeni Bosne i Hercegovine

Prof. dr Ljubinko Mitrović, v.r.
Dr. Jasminka Džumhur, v.r.
Nives Jukić, v.r.

Dostaviti:

1x naslovu

1x pritužitelju

1x radi informacije Agenciji za poštanski promet Bosne i Hercegovine